

EU4Energy

Спроможність ОТГ фінансувати ПДСЕР(К)

*Оксана Кисіль,
Національний експерт
Проекту ЄС «Угода мерів - Схід»*

Funded by the European Union
under the EU4Energy Initiative

www.eumayors.eu

Implemented by Energy Cities-led Consortium **energycities**

www.com-east.eu

Ключові фактори успіху ПДСЕР (муніципальний рівень)

- ✓ **«СТРАТЕГІЧНІ МІЗКИ»**: прийняте політичне рішення щодо стратегічного енергетичного планування;
- ✓ ПДСЕР – **«ВІДПОВІДАЛЬНА ГРА»**: зобов'язання перед територіальної громадою та інвесторами;
- ✓ ПДСЕР – **«КОМАНДНА ГРА»**: сформована команда, комунікації, спільне планування, навчання тощо;
- ✓ ПДСЕР – **«ПАРТНЕРСЬКА ГРА»**: залучаєш місцевий бізнес та зацікавлені сторони – розвиток економіки;
- ✓ ПДСЕР - **«ГРА НА ВИПЕРЕДЖЕННЯ»**: або тарифи та незадовільний комунальної інфраструктури спустошують місцевий бюджет або стратегічне та інвестиційне енергетичне планування дають розвиток соціальним програмам міста.

План дій зі сталого енергетичного розвитку (ПДСЕР)

..... містить **перелік дій і заходів**

(коротких, середніх, довготермінових),

які мають бути реалізовані для досягнення цілей і виконання довготермінової стратегії

які дозволять зменшити викиди CO₂

забезпечать збереження енергії / збільшення виробництва відновлювальної енергії

визначає терміни виконання та відповідальних осіб

Заходи та дії капітального (тверді) та організаційно-інформаційного (м'які) характеру

Приклад ПДСЕР на стадії впровадження

	Бюджет всього, тис. євро	Бюджет розвитку, тис. євро	Фінансування для реалізації ПДСЕР, тис. євро
Великі Мости	331,9	39,7	411,4
Кам'янка Бузька	725.0	124.3	4,742.0
Гола Пристань	3,011.6	234.5	6,563.7
Українка	1,275.2	253.1	11,032.5

	Загальна потреба для реалізації ПДСЕР, тис. євро	Річний бюджет розвитку, тис. євро	
Конотоп	9,501.7	1,092.1	8.7 років
Славутич	8,832.0	1,431.6	6.2 роки
Вознесенськ	12,611.7	409.8	30.8 років

**Успішна реалізація
потребує значних
фінансових
ресурсів**

?

**Ресурси міського
бюджету обмежені**

БЮДЖЕТ ВИЩОГО
РІВНЯ

ПІДПРИЄМ-
СТВА,
ОРГАНІЗАЦІЇ

ТЕРИТОРІАЛЬНА
ГРОМАДА
БЮДЖЕТ

МЕШКАНЦІ

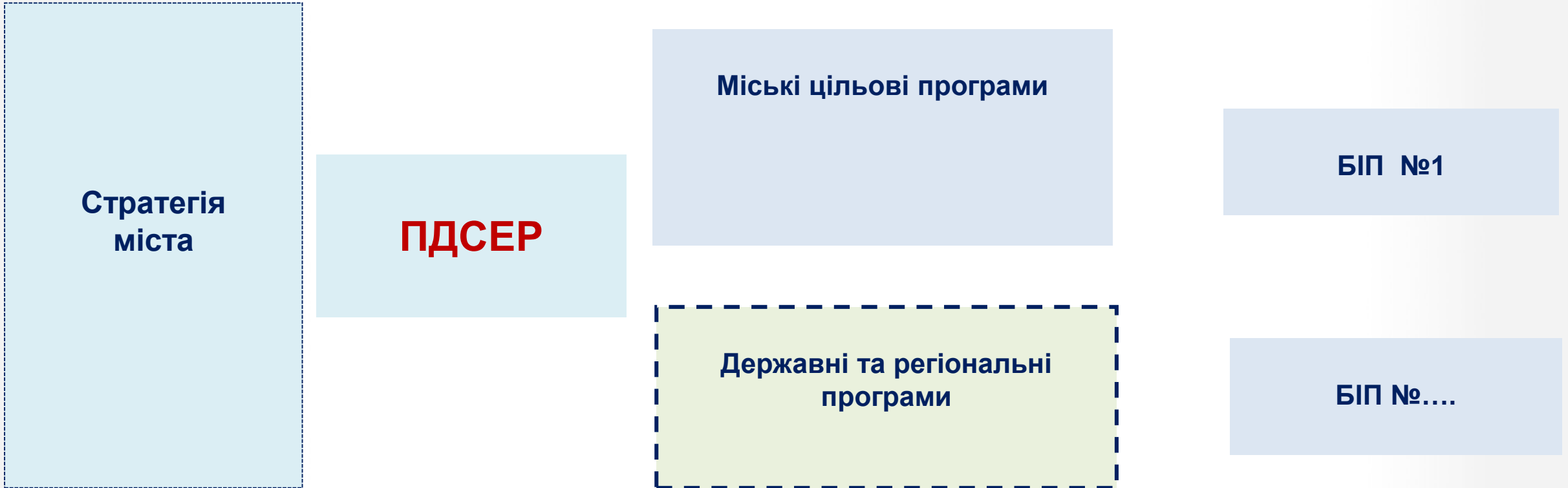
НАЦІОНАЛЬНІ
ФІНАНСОВІ
ІНСТИТУЦІЇ

МІЖНАРОДНІ
ФІНАНСОВІ
ОРГАНІЗАЦІЇ

**зусилля повинні бути спрямовані на пошук
альтернативних джерел та найбільш оптимальних
механізмів для кожної дії окремо**

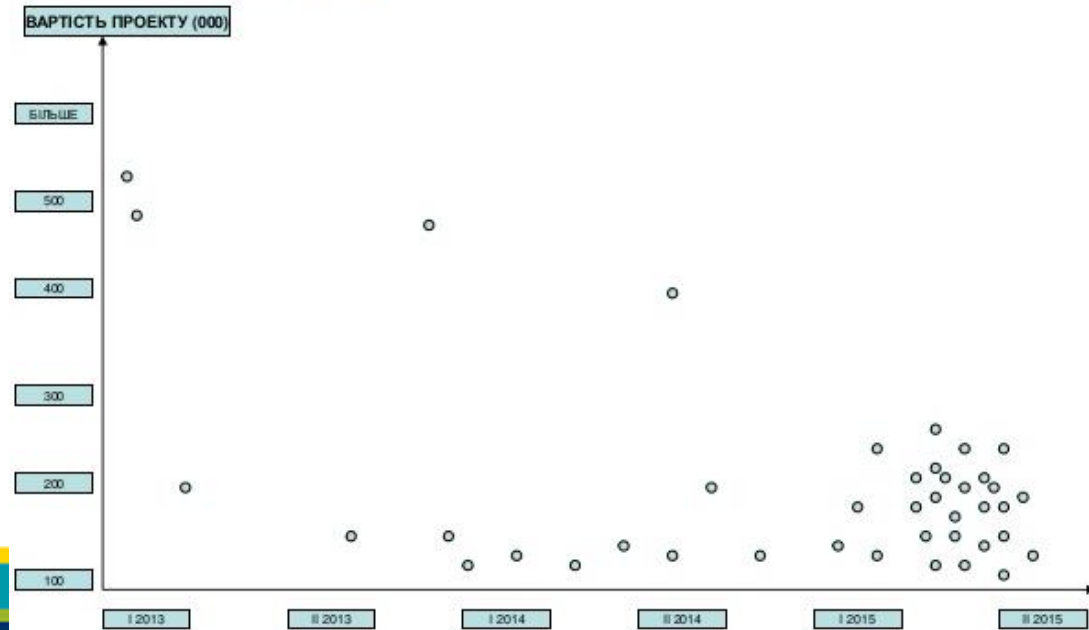
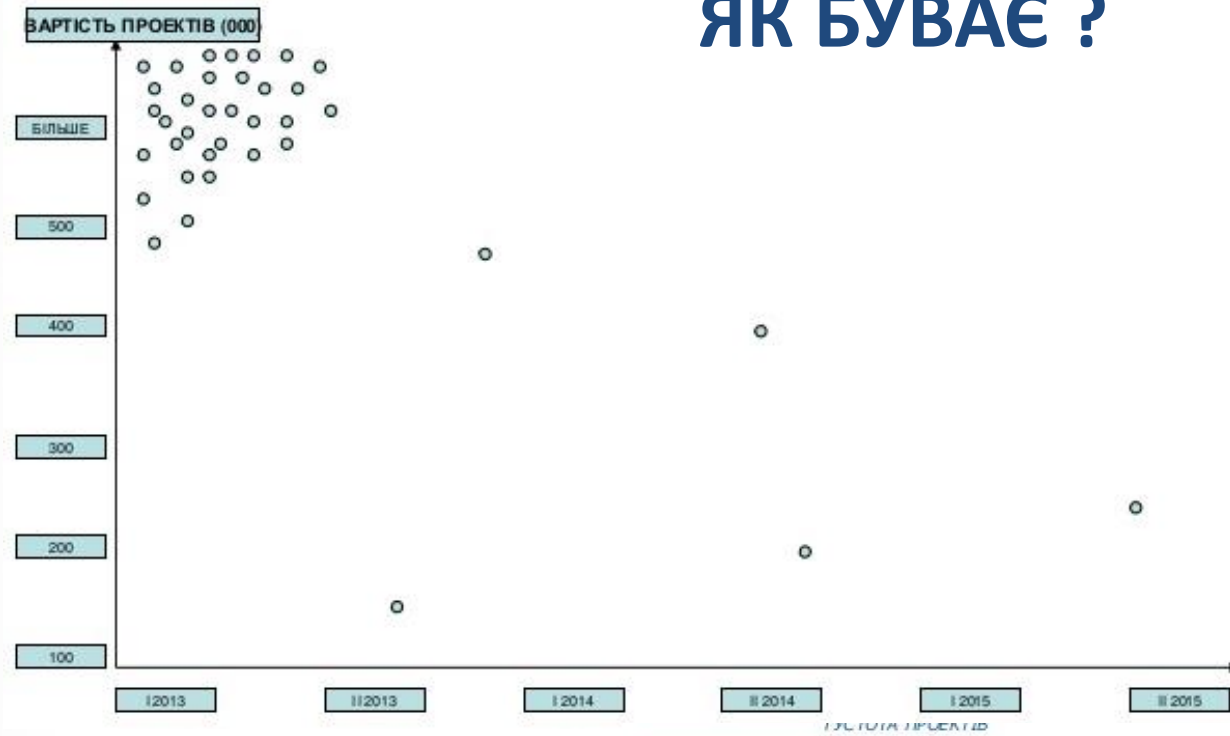
ДИСКУСІЯ: Місце ПДСЕР(К) в міській політиці

Місце ПДСЕР(К) в міській політиці

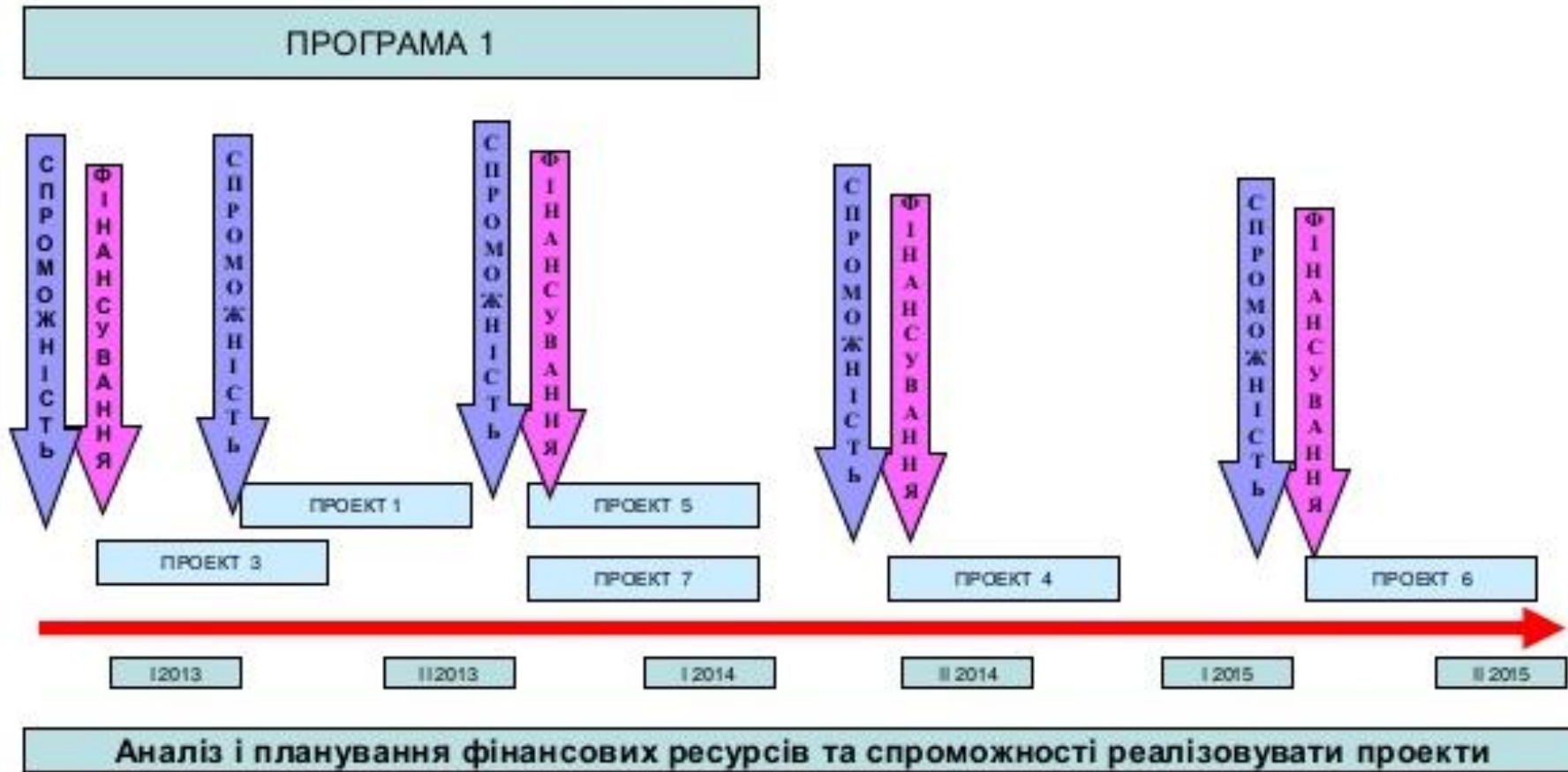

ЯК БУВАЄ ?

МАЄ БУТИ

Логічна послідовність реалізації

Приклад впровадження енергетичної політики

В.1. Підпрограма «Енергоефективність в закладах управління освіти на 2011-2015рр.»

В.2. Підпрограма «Енергоефективність в закладах охорони здоров'я на 2011-2015рр.»

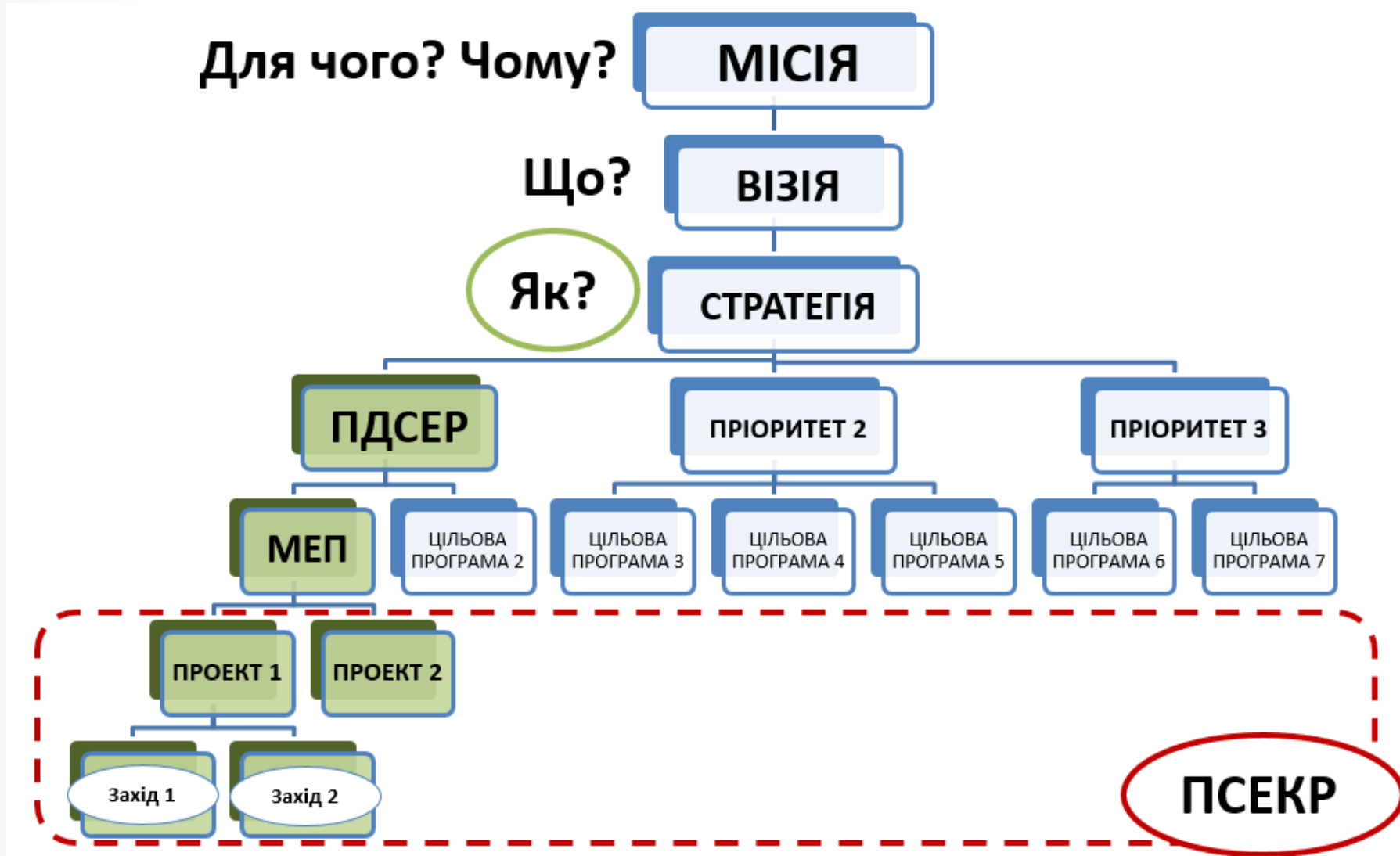
В.3. Підпрограма «Енергоефективність в інших бюджетних установах на 2011-2015рр.»

Норматив

116-129кВт*год/м ²	96-105кВт*год/м ²	96-105кВт*год/м ²	96-105кВт*год/м ²	114-132кВт*год/м ²
ДНЗ: <120 кВт*год/м ² (4 буд)	Школи: <100 кВт*год/м ² (5 буд)	Лікарні: <100 кВт*год/м ² (2 буд)	Поліклініки <100 кВт*год/м ² (3 буд)	Бюджетні установи: <120 кВт*год/м ² (6 буд)
ДНЗ: 120 - 160 кВт*год/м ² (11 буд)	Школи: 100 - 140 кВт*год/м ² (15 буд)	Лікарні: 100 - 160 кВт*год/м ² (1 буд)	Поліклініки: 100 - 160 кВт*год/м ² (5 буд)	Бюджетні установи: 120 - 160 кВт*год/м ² (6 буд)
Інші заклади відділу освіти: 120-150 кВт*год/м ² (3 буд)				
ДНЗ: 160 - 200 кВт*год/м ² (10 буд)	Школи: 140 - 180 кВт*год/м ² (11 буд)	Лікарні: 160 - 200 кВт*год/м ² (3 буд)		Бюджетні установи: >160 кВт*год/м ² (16 буд)
ДНЗ із споживанням >200 кВт*год/м ² (14 буд)	Школи із споживанням >180кВт*год/м ² (5 буд)	Лікарні із споживанням >200кВт*год/м ² (2 буд)		
ДНЗ із індивідуальними котельнями (9 буд) 230-250кВт*год/м ² *	Школи із індивідуальними котельнями (3 буд) >190кВт*год/м ²	Лікарні із індивідуальними котельнями (6 буд) >300кВт*год/м ²		Бюджетні установи із індивідуальними котельнями > 282кВт*год/м ² (13 буд)

* - питоме споживання для будинків із індивідуальними котельнями визначено по споживанню природного газу в середньому для групи

Стратегічне планування розвитку територій

Бюджет та проекти

Програмно-цільовий метод застосовується, починаючи із складання проектів місцевих бюджетів **на 2017 рік**

Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі - метод управління бюджетними коштами для **досягнення конкретних результатів** за рахунок коштів бюджету із застосуванням **оцінки ефективності** використання бюджетних коштів на всіх стадіях бюджетного процесу

Бюджет та проекти

- Визначення обсягів фінансових ресурсів для кожного заходу / дії, відповідальних
- Розрахунок основних показників від реалізації дії (економія енергоресурсів, SPP, IRR, тощо
- Підбір оптимального механізму / інструменту фінансування для кожної дії
- Визначення основних критеріїв відбору. Ранжування проектів згідно пріоритетів.
- Фінансовий план реалізації ПДСЕР відповідно до реальних можливостей

Проект

сукупність **процесів** (заходів та дій), направлених на досягнення чітко визначених **цілей** в рамках відведеного **часу** і в межах затвердженого **бюджету**

Проект – інструмент для залучення фінансових ресурсів

Ціль не розрахунок показників, ціль – прийняття рішення про наступні кроки

EU4Energy

Кліматичні ризики в «топі» : економіка заходів

Заходи з пом'ягшення :

- ✓ Збереження енергії
- ✓ Енергоефективність
- ✓ Відновлювана та альтернативна енергетика

- ✓ Економічно вигідні проекти.
- ✓ Інвестиції можуть повертатися з економії.
- ✓ Розвинені фінансові механізми та наявні джерела фінансування.

Заходи з адаптації:

- ✓ Заходи організаційного характеру
- ✓ Інженерно-технічні заходи
- ✓ Будівельно-архітектурні заходи

- ✓ Умовна економія від попередження наслідків, які неможливо прорахувати.
- ✓ Початковий розвиток фінансових механізмів та джерела фінансування.
- ✓ Відсутній практичний досвід та кращі практики.

Funded by the European Union
under the EU4Energy Initiative

www.eumayors.eu

Implemented by Energy Cities-led Consortium **energycities**

www.com-east.eu

ПЛАН ДІЙ СТАЛОГО ЕНЕРГЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ МІСТА ЖИТОМИР

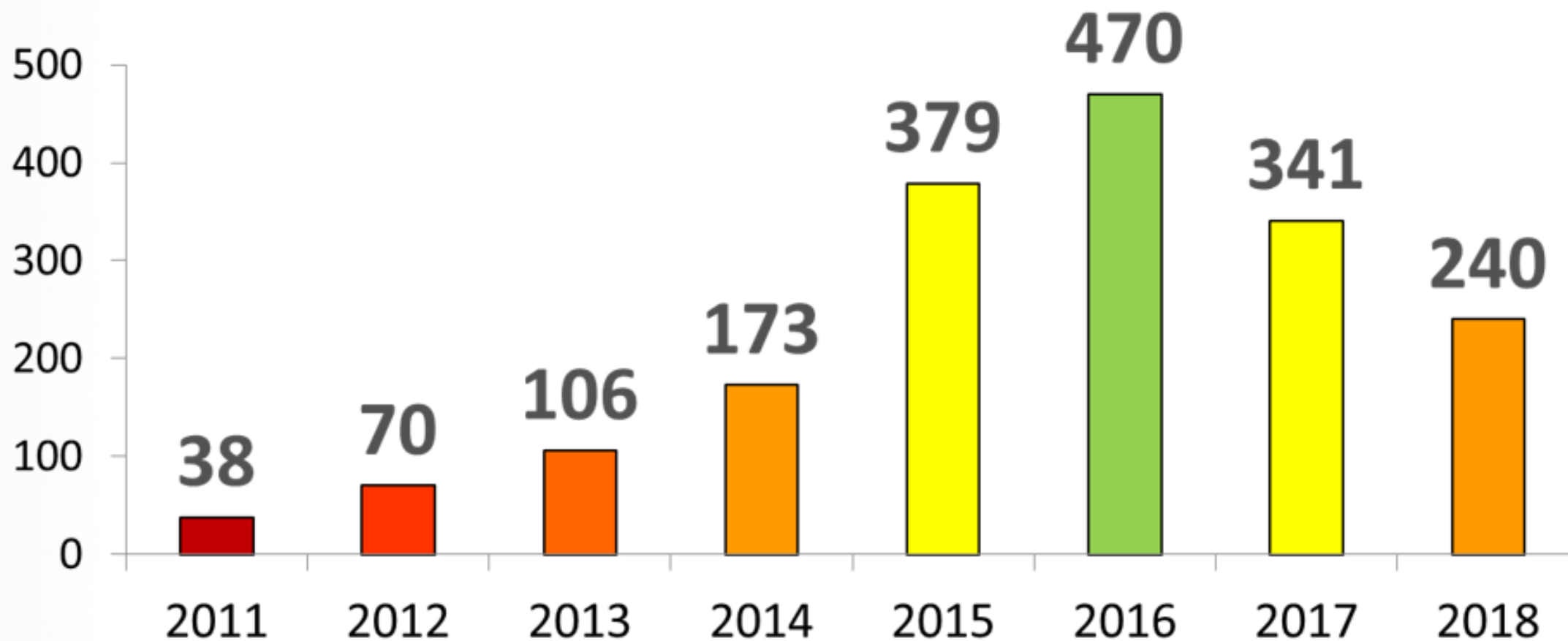

-167,3 тис. т/рік

ПОТРЕБА:
104,3 млн. євро

БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ МІСТА ЖИТОМИР

млн.грн.

КЛЮЧОВІ СЕКТОРИ ПДСЕР

	ВАРТІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ, МЛН. ЄВРО	СКОРОЧЕННЯ ВИКИДІВ CO ₂ , ТИС.Т/РІК
МУНІЦИПАЛЬНІ БУДІВЛІ	12,1	9,2
ЖИТЛОВІ БУДІВЛІ	30,3	84,7
ВИРОБНИЦТВО ТЕПЛОВОЇ ЕНЕРГІЇ, ВОДОПОСТАЧАННЯ/ ВОДОВІДВЕДЕННЯ, ТПВ	49,1	50,2
ТРАНСПОРТ	12,2	21,8
ВУЛИЧНЕ ОСВІТЛЕННЯ	0,7	1,4

ПДСЕР МІСТА ЖИТОМИР (оновлений)

CO₂
-167,3 тис. т/рік

ПОТРЕБА:
210,1 млн. євро

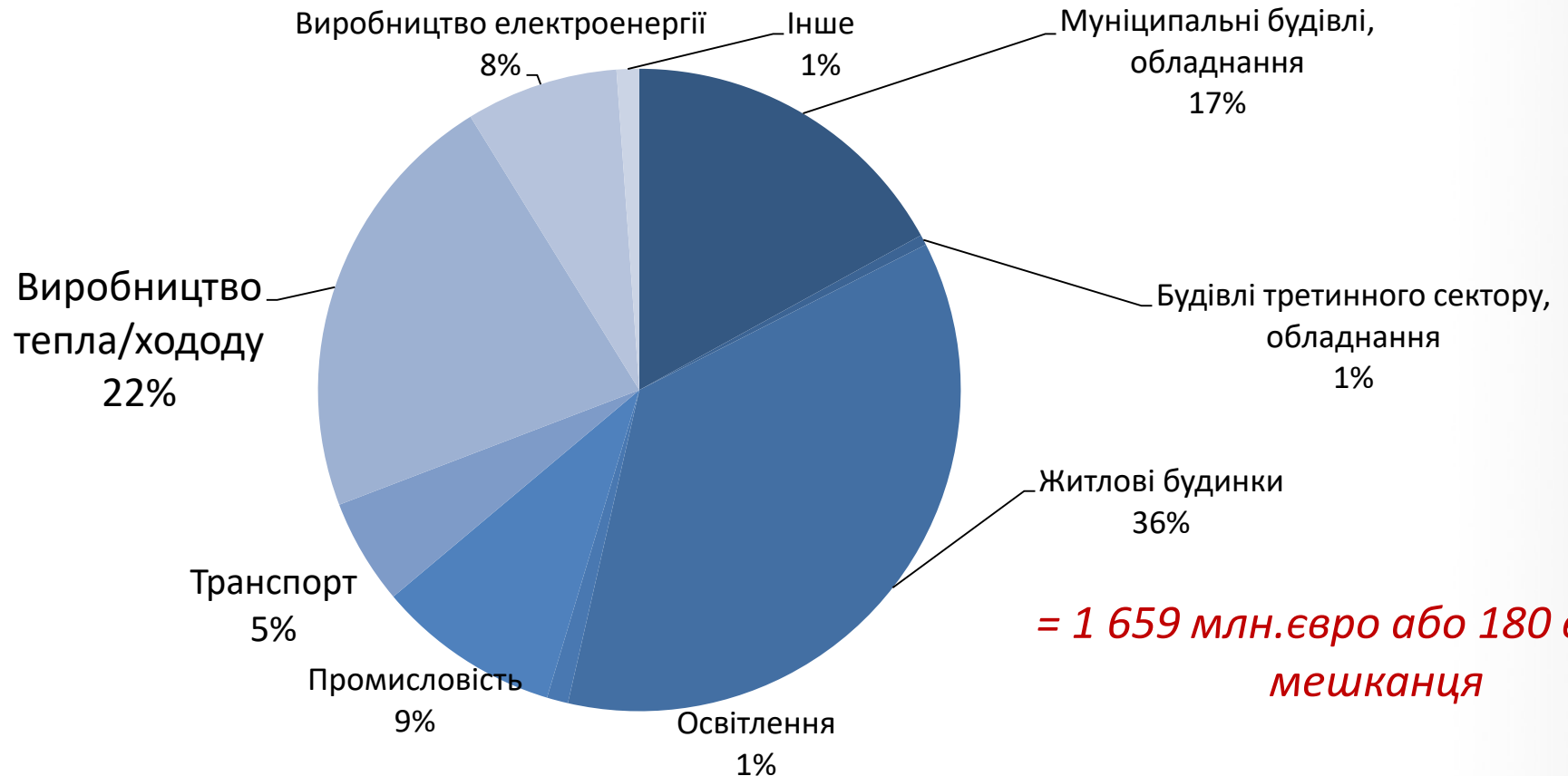
ЧОМУ ПОТРІБНО ВКЛАДАТИ КОШТИ В ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ?

ПОТЕНЦІАЛ ЕКОНОМІЇ – 40-60% (58-87 млн. грн. в рік)

Інвестицій по секторах ПДСЕР(К): Україна

Загальна сума інвестицій в 67 ПДСЕР(К) – 4 606,3 млн.євро!

= 1 659 млн.євро або 180 євро на мешканця

Повноваження ОТГ

ВЛАСНІ ПОВНОВАЖЕННЯ

- планування розвитку громади та формування бюджету;
- економічний розвиток та залучення інвестицій;
- розвиток підприємництва;
- управління земельними ресурсами;
- надання дозволів на будівництво, прийняття будівель в експлуатацію;
- розвиток місцевої інфраструктури: утримання та будівництво доріг; водо-, тепло-, газопостачання і надання житлово-комунальних послуг (теплопостачання і водовідведення, управління відходами, утримання об'єктів комунальної власності);
- утримання вулиць і доріг
- організація пасажирських перевезень на території громади
- контроль виконання рішень ради та громадська безпека силами муніципальної варти;
- пожежна охорона.

ДЕЛЕГОВАНІ ПОВНОВАЖЕННЯ

- соціальна допомога через територіальні центри (в громадах);
- управління школами та дитсадками;
- утримання та організація роботи будинків культури, клубів, бібліотек, стадіонів, спортивних майданчиків;
- адміністративні послуги через центри їх надання (в громадах);
- первинна медична допомога.

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПДСЕР(К)

- ✓ Внутрішнє муніципальне фінансування на поточні видатки
- ✓ Бюджет розвитку муніципалітету
- ✓ Залучення ресурсів обласного бюджету

- ✓ Програмне фінансування Державного бюджету
- ✓ Гранти та міжнародна технічна допомога
- ✓ Кредити міжнародних фінансових організацій
- ✓ Кредити комерційних банків
- ✓ Випуск місцевих облігацій

- ✓ Приватні інвестиції (в тому числі населення)

Потребує або %
співфінансування або
надання фінансового
забезпечення – є вплив
Бюджетного кодексу

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПДСЕР(К)

РЕСУРСНА БАЗА ОБ'ЄДНАНИХ ГРОМАД

Об'єднана громада одержує додаткові фінансові та майнові ресурси:

- 60% ПДФО НА ВЛАСНІ ПОВНОВАЖЕННЯ
- ДЕРЖАВНІ СУБВЕНЦІЇ (МЕДИЧНА, ОСВІТНЯ)
- ПРАВО РОЗПОРЯДЖАТИСЯ ЗЕМЛЯМИ НА ТЕРИТОРІЇ ОБ'ЄДНАНОЇ ГРОМАДИ

Перелік податкових та неподаткових надходжень місцевих бюджетів об'єднаних громад (детальніше викладено в ст. 64, 69-1, 71 Бюджетного кодексу України).

- ЗБОРИ ТА ІНШІ ПЛАТЕЖІ
- ІНШІ ДОХОДИ

ПОДАТКИ

60% податку на доходи фізичних осіб

25 % екологічного податку

5% акцизного податку з реалізації підакцизних товарів

100% податок на прибуток підприємств та фінансових установ комунальної власності

100% податку на майно (нерухомість, земля, транспорт)

100% єдиного податку

ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ПДСЕР(К)

Окремо муніципалітети можуть надавати місцеві гарантії для забезпечення виконання боргових зобов'язань суб'єктів комунального сектору економіки, які здійснюють реалізацію інвестиційних проектів, метою яких є розвиток комунальної інфраструктури або впровадження ресурсозберігаючих технологій.

Законодавство та фінансова рамка міста

Порядок здійснення запозичень до місцевих бюджетів встановлюється Кабінетом Міністрів України відповідно до умов, визначених Бюджетним кодексом. Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України "Про затвердження Порядку здійснення запозичень до місцевих бюджетів" від 24 лютого 2003 року № 207 формами місцевих запозичень є:

- 1) випуск облігацій місцевих позик;
- 2) укладення угод про отримання позик, кредитів, кредитних ліній у фінансових установах.

Законодавство щодо забезпечення запозичень

Типи забезпечення місцевих запозичень:

- Без забезпечення
- Державні гарантії
- Застава муніципальної власності
- Трансфери з державного бюджету
- Власні муніципальні доходи

Законодавство щодо забезпечення запозичень

[Бюджетний кодекс: Стаття 17. Державні та місцеві гарантії](#)

1. Державні гарантії для забезпечення повного або часткового виконання боргових зобов'язань суб'єктів господарювання - резидентів України можуть надаватися за рішенням Кабінету Міністрів України або на підставі міжнародних договорів України виключно у межах і за напрямками, що визначені законом про Державний бюджет України. За дорученням Кабінету Міністрів України відповідні правочини щодо його рішень вчиняє Міністр фінансів України.
2. Місцеві гарантії можуть надаватися за рішенням Верховної Ради Автономної Республіки Крим, відповідної міської ради для забезпечення повного або часткового виконання боргових зобов'язань суб'єктів господарювання - резидентів України, що належать до комунального сектору економіки, розташовані на відповідній території та здійснюють на цій території реалізацію інвестиційних проектів, метою яких є розвиток комунальної інфраструктури або впровадження ресурсозберігаючих технологій.
3. Державні (місцеві) гарантії надаються на умовах платності, строковості, а також забезпечення виконання зобов'язань у спосіб, передбачений законом.

Мінфін та узгодження залучення фінансування

Міністерство фінансів протягом 20 робочих днів після отримання інформації та документів розглядає їх і проводить перевірку відповідності обсягу видатків на обслуговування місцевого боргу межам, установленим законом. За результатами розгляду та перевірок робиться висновок про відповідність або невідповідність проекту рішення про здійснення запозичення чи проведення іншої операції вимогам, установленим бюджетним законодавством, який доводиться до відома відповідного органу.

Надання Міністерством фінансів висновку щодо відповідності проекту рішення про здійснення запозичення чи проведення іншої операції вимогам, установленим бюджетним законодавством, не є гарантією держави або Міністерства фінансів виконання зобов'язань чи підтвердженням платоспроможності позичальника.

Копія рішення про здійснення запозичення чи проведення Іншої операції надсилається Міністерству фінансів у 10-денний термін після його прийняття.

Мінфін та узгодження залучення фінансування

НАКАЗ 14.07.2016 № 616: Про затвердження Порядку проведення оцінки фінансового стану потенційного бенефіціара інвестиційного проекту, реалізація якого передбачається на умовах фінансової самокупності, а також визначення виду забезпечення для обслуговування та погашення позики, наданої за рахунок коштів міжнародних фінансових організацій, обслуговування якої здійснюватиметься за рахунок коштів бенефіціара

Постанова КМУ від 27 січня 2016 р. № 70: Про порядок підготовки, реалізації, проведення моніторингу та завершення реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями

Бюджетний кодекс та фінансова рамка міста

Після прийняття нової редакції Бюджетного кодексу України, суттєво розширилися можливості місцевих рад щодо здійснення зовнішніх запозичень та одночасно з'явилися нові юридичні гарантії кредиторам щодо своєчасного погашення та обслуговування місцевого боргу (навіть у випадках девальвації національної валюти). А саме:

- всі міські ради отримали право на здійснення місцевих зовнішніх запозичень шляхом отримання кредитів (позик) від міжнародних фінансових організацій незалежно від кількості населення, яке в них проживає (абзац другий п. 3 ст. 16 БК);
- витрати на обслуговування та погашення місцевого боргу здійснюються місцевим фінансовим органом відповідно до кредитних договорів, а також нормативно-правових актів, за якими виникають боргові зобов'язання територіальних громад, незалежно від обсягу коштів, визначеного на таку мету рішенням про місцевий бюджет. Якщо очікуваний обсяг витрат на обслуговування та погашення місцевого боргу перевищить обсяг коштів, визначений рішенням про місцевий бюджет на таку мету, міська рада вносить відповідні зміни до рішення про місцевий бюджет. (п. 6 ст. 16 БК);

Кредитний рейтинг та фінансова рамка міста

Кредитний рейтинг - це універсальний інструмент для оцінки кредитоспроможності позичальника, надійності його боргових зобов'язань і встановлення плати за відповідний кредитний ризик.

Використання кредитного рейтингу суб'єктом рейтингування:

планування випуску боргових та іпотечних цінних паперів - рейтинг дозволяє покупцям швидко зорієнтуватися в якості цих цінних паперів і сприяє успішному розміщенню емісії; залучення інвестицій - наявність у підприємства/органу місцевого самоврядування рейтингової історії створює сприятливу фінансову репутацію, що принципово важливо для інвестора (особливо іноземного) при реалізації довгострокових проектів; намір укласти договір з постачальниками (особливо іноземними) - за наявності рейтингу партнери можуть запропонувати більш вигідні умови розрахунків, наприклад, відмовитися від акредитиву і надати відстрочку платежів.

Кредитний рейтинг та фінансова рамка міста

Довгострокові кредитні рейтинги (більше ніж один рік)

Інвестиційні рівні

- uaAAA** Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaAAA** характеризується найвищою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.
- uaAA** Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaAA** характеризується дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами.
- uaA** Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaA** характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності означає чутливість до впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.
- uaBBB** Позичальник або окремий борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Кредитний рейтинг та фінансова рамка міста

Довгострокові кредитні рейтинги (більше ніж один рік)

Спекулятивні рівні

- uaBB** Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBB** характеризується кредитоспроможністю нижчою ніж достатня порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.
- uaB** Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaB** характеризується низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Дуже висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.
- uaCCC** Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaCCC** характеризується дуже низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Існує потенційна імовірність дефолту.
- uaCC** Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaCC** характеризується високою імовірністю дефолту.
- uaC** Очікується дефолт позичальника за борговими зобов'язаннями.
- uaD** Дефолт. Виплата відсотків і основної суми за борговими зобов'язаннями позичальника припинена без досягнення згоди з кредиторами щодо реструктуризації заборгованості до настання строку платежу

**ДИСКУСІЯ: яка різниця між державними та муніципальними гарантіями?
Що показує кредитний рейтинг?**

МІСЦЕВІ ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА РІШЕННЯ ІНВЕСТОРІВ

Високий

● Зручне розташування

● Транспортна доступність

● Виробничі, офісні приміщення

● Добра співпраця діючих інвесторів з місцевими партнерами

● Близькість кордонів

● Великий ринок збуту в країні/регіоні

● Незайняті ніші, низька конкуренція з боку місцевих фірм

● Доступ до сировини

● Вартість сировини та її зручне постачання

● Ризик соціальних виступів та збройних конфліктів

● Простота реєстрації та ведення бізнесу

● Технічна інфраструктура (готовність, час до ринку)

● Розвиток інновацій, інформаційних технологій

● Інвестиційні стимули, податкові пільги

● Успішний досвід діючих компаній

● Ставлення місцевого населення до інвестора

● Наявність та якість кваліфікації робочої сили

● Якість обслуговування інвесторів

● Ставлення місцевої влади до інвесторів

Низький

Високий

ОБМЕЖЕННЯ №1

Загальний **обсяг місцевого боргу** та гарантованого територіальною громадою міста боргу (без урахування гарантійних зобов'язань, що виникають за кредитами (позиками) від міжнародних фінансових організацій) станом на кінець бюджетного періоду **не може перевищувати 200 відсотків** середньорічного індикативного прогностного обсягу надходжень **бюджету розвитку**, визначеного прогнозом відповідного місцевого бюджету на наступні за плановим два бюджетні періоди.

(Стаття 18 Бюджетного кодексу України)

ЯК ПОРАХУВАТИ ПРОГНОЗ?

Для прогнозування обсягу бюджету на наступні два роки достатньо знати **лише 3 показника**:

- Рівень зростання **мінімальної заробітної плати**
- Рівень зростання **тарифів на енергоносії**
- Прогноз **інфляції**

ЯК ПОРАХУВАТИ ПРОГНОЗ?

Власні доходи

-

Реверсна дотація (або + базова дотація)

-

Видатки на фінансування бюджетних установ

-

Видатки на виконання заходів міських цільових програм

=

Ресурс для видатків розвитку

ОБМЕЖЕННЯ №2

Видатки місцевого бюджету на обслуговування місцевого боргу **не можуть перевищувати 10 відсотків видатків загального фонду** місцевого бюджету протягом будь-якого бюджетного періоду, коли планується обслуговування місцевого боргу.

(Стаття 74 Бюджетного кодексу України)

ЯК ОТРИМАТИ ПОГОДЖЕННЯ МІНФІНУ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства фінансів України
22 жовтня 2015 року № 922

**Розрахунки і обґрунтування здійснення запозичення
з урахуванням вимог частини третьої статті 18 та статті 74
Бюджетного кодексу України**

(заявник – найменування місцевої ради)

станом на « ____ » _____ 20 ____ року

тис. грн

Рік ¹	Індикативні прогнозні показники місцевого бюджету за основними видами доходів та фінансування (в частині бюджету розвитку) ²								Середньорічний індикативний прогнозний обсяг надходжень бюджету розвитку ³	Межа загального обсягу місцевого боргу та гарантованого Автономною Республікою Крим чи територіальною громадою міста боргу ⁴	Загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого Автономною Республікою Крим чи територіальною громадою міста боргу (прогноз станом на кінець бюджетного періоду)
	усього	у тому числі (розшифрувати за видами)									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
20	x	x	x	x	x	x	x	x	x		
20										x	
20										x	
									x		
n									x	x	

ЯК ОТРИМАТИ ПОГОДЖЕННЯ МІНФІНУ (продовження)

Видатки загального фонду місцевого бюджету	Видатки загального фонду місцевого бюджету (без урахування реверсної дотації та субвенцій, крім субвенцій, передбачених пунктами 6–8 частини першої статті 97 Бюджетного кодексу України)	Межа видатків на обслуговування місцевого боргу ⁵	Видатки на обслуговування місцевого боргу
13	14	15	16

Керівник

(підпис)

(ініціали та прізвище)

**Керівник місцевого
фінансового органу**

(підпис)

(ініціали та прізвище)

УВАГА!!!

Якщо у процесі погашення місцевого боргу та платежів з його обслуговування, обумовлених договором між кредитором та позичальником, **порушується графік погашення з вини позичальника, відповідна міська рада не має права здійснювати нові місцеві запозичення протягом п'яти наступних років.**

(Стаття 74 Бюджетного кодексу України)

РЕАЛЬНИЙ ПРИКЛАД (I)

Розрахунки і обґрунтування здійснення запозичення з урахуванням вимог частини третьої статті 18 та статті 74 Бюджетного кодексу України Житомирська міська рада (станом на 27 березня 2018 року), тис. грн.

Рік	Індикативні прогностичні показники місцевого бюджету					Середньорічний індикативний прогностичний обсяг надходжень бюджету розвитку	Межа загального обсягу місцевого боргу та гарантованого боргу	Загальний обсяг місцевого боргу та гарантованого боргу (прогноз станом на кінець бюджетного періоду)
	усього	Кошти пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту	Кошти від відчуження майна	Кошти від продажу землі	Кошти, що передаються із загального фонду до бюджету розвитку			
2018	×	×	×	×	×	×	×	95 454
2019	422 591	1 500	1 000	1 000	419 091	339 919	679 837	487 273
2020	379 290	1 500			377 790	400 941	801 881	386 883
2021	456 192	1 700			454 492	417 741	835 482	886 646,20
2022	621 700	1 700			620 000	538 946	1 077 892	1 071 385
2023	621 700	1 700			620 000	621 700	1 243 400	1 052 923
2024	621 700	1 700			620 000	621 700	1 243 400	974 697
2025	621 700	1 700			620 000	621 700	1 243 400	896 470

РЕАЛЬНИЙ ПРИКЛАД (II)

Видатки загального фонду місцевого бюджету	Видатки загального фонду місцевого бюджету (без урахування реверсної дотації та субвенцій, крім субвенцій, передбачених пунктами 6–8 частини першої статті 97 Бюджетного кодексу України)	Межа видатків на обслуговування місцевого боргу	Видатки на обслуговування місцевого боргу
3 104 093	1 583 457	158 346	6 506
1 931 129	1 379 225	137 923	5 654
2 043 379	1 379 286	137 929	4 481
2 106 258	1 442 165	144 216	5 255
2 253 696	1 543 116	154 312	4 067
2 411 455	1 651 134	165 113	2 974
2 580 257	1 766 714	176 671	1 891
2 760 875	1 890 384	189 038	809

Складові оцінки фінансової стійкості місцевого бюджету

Коефіцієнт	Показники	Інтерпретація показника
Коефіцієнт самостійності	Власні доходи органів місцевого самоврядування / Загальна сума доходів місцевого бюджету (включаючи трансферти)	Показує міру залежності фінансових можливостей місцевих органів влади при фінансуванні видатків місцевого бюджету від трансфертів з державного бюджету
Коефіцієнт вилучення коштів додержавного бюджету	Доходи, що враховуються при розрахунку обсягів міжбюджетних трансфертів / Загальна сума доходів місцевого бюджету	Показує міру впливу державних органів влади на формування доходів місцевих бюджетів
Коефіцієнт бюджетного покриття	Власні доходи органів місцевого самоврядування / Видатки загального фонду	Показує відповідність доходів місцевих бюджетів повноваженням, покладеним на місцеві органи влади
Коефіцієнт трансфертування	Обсяг трансфертів / Загальна сума доходів місцевого бюджету	Показує міру залежності місцевих органів влади від фінансування з державного бюджету

Чого чекати і до чого готуватися

ОБЕРЕЖНО!!!

ГРАБЛІ!!!

- погодження місцевого запозичення або місцевої гарантії;
- підготовка та підписання договорів;
- вибір консультанта (консультант – це лотерея);
- навчання персоналу та підрядних організацій;
- **детальне планування** робіт та грошових потоків;
- додаткові роботи та гроші на їх фінансування;
- закупівлі по міжнародним правилам;
- реєстрація МТД в Мінекономіки;
- **контроль якості виконання робіт;**
- ІТП;
- комунікація з депутатами.

ДОДАТКОВІ МОЖЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ПДСЕР(К)

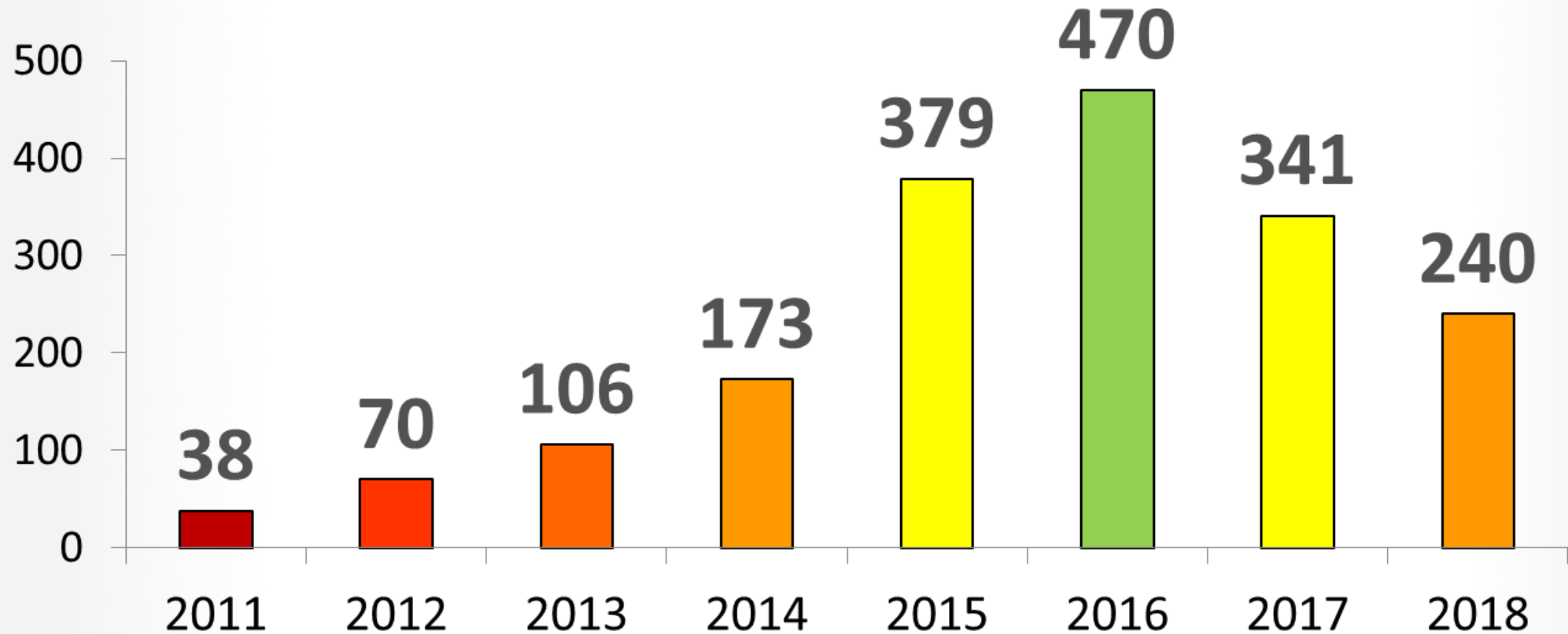
- ✓ Механізм ЕСКО
- ✓ Револьверний фонд
- ✓ Приватно-публічне партнерство
- ✓ Концесія

Вплив ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА МІСЦЕВІ ФІНАНСИ

- ✓ Розширення фінансової спроможності міст, ОТГ за рахунок делегування повноважень із зарахування низки податків та зборів до місцевих бюджетів, що раніше зараховувались до Державного бюджету.
- ✓ Розширення можливостей управління фінансовими ресурсами та спрямування їх на розвиток.
- ✓ Збільшення ефективності адміністрування податків, зборів та платежів.
- ✓ Збільшення маневреності при здійсненні видатків та більш раціональне використання фінансових ресурсів.
- ✓ Потреба у фінансуванні ЖКГ та інфраструктури.

ВПЛИВ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

млн.грн. Бюджет розвитку міста Житомир

Чи є комунальні підприємства надійним партнером для залучення інвестицій?

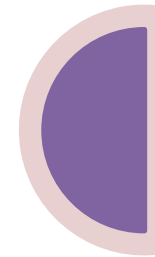
МОЖЛИВОСТІ

Залучення прямих ресурсів для фінансування ЖКГ та інфраструктурних проектів

РИЗИКИ

Збитковість комунальних підприємств
Низька платоспроможність
Низька ліквідність цінних паперів таких емітентів
Відсутність досвіду адміністрування публічних запозичень
Нецільове використання ресурсів
Часткова залежність від фінансування діяльності з місцевих бюджетів

Заходи розвитку

Гарантія з боку органів місцевої влади
Залучення експертів з питань налагодження механізмів адміністрування публічних запозичень
Впровадження механізму контролю використання залучених ресурсів та ефективності їх освоєння (проектний менеджмент)
Додаткові механізми захисту інвесторів (страхування, порука 3-х осіб, ковенанти)

ІНВЕСТИЦІЇ В ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ПО МІСТУ ЖИТОМИРУ

співпраця з
НІМЕЧЧИНОЮ
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

giz Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

E5P

NEFCO

Sida

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

UNDP
Україна

gef

WORLD BANK GROUP

European Bank for Reconstruction and Development

FINANCIAL AND TECHNICAL SUPPORT OF INTERNATIONAL PARTNERS
ФІНАНСОВА ТА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА МІЖНАРОДНИХ ПАРТНЕРІВ

75,0 mil. €

**ПРАКТИЧНА РОБОТА В ГРУПАХ:
аналіз фінансової рамки міста**